

Materieel belang in de jaarrekening

Nationale Verslaggevingsdag 26 juni 2012

Ton Meershoek Hoofd toezicht financiële verslaggeving

A decorative graphic at the bottom of the slide features several overlapping, curved, ribbon-like shapes in various shades of purple and white, creating a sense of movement and depth.

Agenda

- Inleiding
- Doel van de jaarrekening
- Wat is 'materieel' belang
- Wat zijn mededelingen en aanbevelingen
- 44 desktopreviews leiden tot 22 mededelingen waarvan 4 voorzien van een aanbeveling
- Waarom hebben de mededelingen betrekking op materiële fouten in de jaarrekening

Inleiding

Materialiteit in de jaarrekening is een belangrijk actueel onderwerp

- Gebruiker accepteert niet langer de black box van de accountant
- Aandachtspunten financiële verslaggeving 2010
- Reacties in MAB en Accountancy Nieuws eerste kwartaal 2011
- Presentatie op de Nationale Verslaggevingsdag 23 juni 2011
- Consultatie document ESMA 23 november 2011
- Rondetafelbijeenkomst AFM 30 januari 2012

Inleiding (2)

Wat volgt nog

- Communicatie AFM waarom zijn geconstateerde fouten materieel tijdens de Nationale Verslaggevingsdag 26 juni 2012
- Seminar Nyenrode 'The impact of the public audit' 29 juni 2012
- Rondetafelbijeenkomst ESMA september/oktober 2012
- Feedbackstatement ESMA september/oktober 2012
- Guidance IASB en IAASB ???
- Uitspraken van gebruikers????

Doel van Jaarrekening onder IFRS

Jaarrekening geeft getrouw beeld van:

- Financiële positie
- Financiële prestaties
- Kasstromen

Het getrouwe beeld vereist een getrouwe weergave van de gevolgen van:

- Transacties
- Andere
 - Gebeurtenissen
 - Omstandigheden

Doel van Jaarrekening onder IFRS (2)

Een jaarrekening geeft een getrouw beeld indien deze:

- Voldoet aan alle IFRS-voorschriften
- Noodzakelijke aanvullende toelichtingen bevat
- In zeer uitzonderlijke omstandigheden afwijkt van IFRS
 - Toepassing van IFRS zou misleidend zijn

Materieel belang in IFRS

Definitie (IAS 1.7)

- Het weglaten of onjuist weergeven van posten is van materieel belang indien:
 - Afzonderlijk of gezamenlijk
 - Deze de economische beslissingen van gebruikers **zou kunnen** beïnvloeden
 - Die zij op basis van de jaarrekening maken
 - Twee dimensies zijn relevant
 - Omvang van de fout
 - Aard van de fout

Afwijkingen die niet van materieel belang zijn:

- Het niet afzonderlijk presenteren van niet-materiële posten
- Het niet vermelden van toelichtingen die individueel of gezamenlijk van te verwaarlozen betekenis zijn.

Mededelingen en aanbevelingen

Mededeling

- Schriftelijke uiting van de AFM waarin zij aangeeft:
 - Op welk onderdeel c.q. onderdelen de financiële verslaggevingsvoorschriften naar haar oordeel niet juist zijn toegepast; én
 - Hoe de financiële verslaggevingsvoorschriften naar haar oordeel in de toekomst moeten worden toegepast

Mededelingen en aanbevelingen

Aanbeveling

- Opdracht om een bericht algemeen verkrijgbaar te stellen waarin de vennootschap uitlegt:
 - a. Hoe de toekomstige financiële verslaggeving eruit zou zien indien de onderneming de verslaggevingsvoorschriften juist zou toepassen
 - b. Hoe de financiële verslaggeving eruit gezien zou hebben indien de onderneming de financiële verslaggeving overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften zou hebben opgesteld

Onderzoeken van jaarrekeningen afgerond in 2011

- 41 follow up onderzoeken
 - 2 ondernemingen hebben mededeling ontvangen (5%)
- 44 desktopreviews
 - 40 volledige desktopreviews
 - 4 deelonderzoeken

Afgeronde desktopreviews 2011

44 jaarrekeningen onderzoek afgerond:

- 6 jaarrekeningen 2009
- 38 jaarrekeningen 2010
- Selectie op basis van verhoogde kans op fouten in de financiële verslaggeving
 - Rode vlaggen
 - Hoge risicoscore
 - Signaal (4 maal)
- Geen selectie op basis van rotatie

Risicoanalyse

Elementen om de risicoscore te bepalen:

- Kapitaalmarktinformatie
- Financiële omgeving
- Governance en structuur
- Compliance met andere wet- en regelgeving

Verdelingen van de jaarrekeningen over indexen

Fondsen	Populatie	Onderzoeken	Mededelingen	Aanbevelingen
AEX	21	5 (24%)	2 (40%)	1
AMX	24	7 (29%)	1 (14%)	0
AScX	21	6 (29%)	2 (33%)	2
Lokaal	67	18 (27%)	13 (72%)	1
Obligatiefondsen	17	3 (18%)	2 (67%)	0
Buitenland	46	5 (11%)	2 (40%)	0
Totaal	196	44 (22%)	22 (50%)	4

Aantal mededelingen per onderneming per standaard

Aantal mededelingen per jaarrekening	Aantal jaarrekeningen
1	7
2 - 3	6
4 - 5	5
6 - 7	2
Meer dan 7	2
Totaal	22

Geconstateerde tekortkomingen in de jaarrekening

- Geen of onvolledige toelichting op zeer materiële posten in de jaarrekening (8)
- Onjuiste classificatie in primair overzicht (3)
- Onjuist beeld van de toegepaste verslaggeving (4)
- Ontoereikende toelichting op belastingpositie (3)
- Onjuiste weergave van de toegepaste grondslagen voor waardering en/of bepalingen van het resultaat (4)

Geen of onvolledige toelichting op zeer materiële posten in de jaarrekening

3 jaarrekeningen

- Veronderstellingen ontbreken die bij de bepaling van de reële waarde van vastgoedbeleggingen zijn gehanteerd

2 jaarrekeningen

- Ontoereikende gevoeligheidsanalyse in combinatie met optimistische veronderstellingen bij bijzondere waardeverminderingstest van één actief (> 30% van totale activa)
- Ontoereikende gevoeligheidsanalyse bijzondere waardevermindering van actief > 50 % van het balanstotaal

|

Geen of onvolledige toelichting op zeer materiële posten in de jaarrekening (2)

1 jaarrekening

- Activa en verplichtingen uit twee zeer materiële business combinations worden in totaal gerapporteerd. De verworven activa maken > 25% uit van het balanstotaal
- De ene BC leidde tot de activering van goodwill, terwijl de andere leidde tot een winst in verband met negatieve goodwill

1 jaarrekening

- Onder de bijzondere posten wordt een incidenteel item vermeld met een negatieve impact op het resultaat ter grootte van 20% van het resultaat
- Een grote incidentele post met een positieve impact op het resultaat ontbreekt

1 jaarrekening

- Kwantitatieve aansluiting tussen segmentinformatie en de winst- en verliesrekening ontbreekt. Segmentinformatie is tweemaal zo groot als de in de winst- en verliesrekening gerapporteerde omzet

Onjuiste classificatie in primair overzicht

3 jaarrekeningen

- Deel van financiële instrument ten onrechte als eigen vermogen gepresenteerd. Post betreft circa 30% van het eigen vermogen
- Een uitgaande operationele kasstroom is ten onrechte in een andere kasstroom gerapporteerd. De ruime positieve kasstroom slaat hierdoor om in een kleine negatieve kasstroom
- Een langlopende voorziening is ten onrechte opgenomen onder de kortlopende schulden. Het moment en de omvang van de betaling zijn onzeker maar zal niet binnen 12 maanden plaatsvinden. Voorzieningen ruim 30% te laag en kortlopende schulden circa 10% te hoog

Onjuist beeld van de toegepaste verslaggeving

4 jaarrekeningen

- De vermelde grondslag voor het nemen van omzet was niet in overeenstemming met IFRS en week ook af van de toegepaste grondslag
- Het herstel van een fundamentele fout wordt als een stelselwijziging verwerkt. Vergelijkende winst daalt met meer dan 5%
- Een onderneming verstrekt geen segmentinformatie. Er is slechts één reporting segment. De toelichting vermeldt een geheel andere (ongeldige) reden waardoor de indruk wordt gewekt dat sprake is van meer dan een reporting segment
- Onduidelijk of de enkelvoudige jaarrekening op basis van de Titel 9 BW2 dan wel IFRS was opgesteld. Een van de waarderinggrondslagen was in strijd met beide stelsels

Ontoereikende toelichting op de belastingpositie

3 jaarrekeningen

- Aard van het bewijs dat de opname van de actieve belastinglatentie rechtvaardigt ontbreekt. DTA bedraagt 10% vaste activa en bijna 10% eigen vermogen
- Onderneming is laag renderend
- Aard van het bewijs dat de opname van de belastinglatentie rechtvaardigt ontbreekt. Onderneming is 2 jaar zwaar verliesgevend en is werkzaam in een sector waar prijzen en resultaten onder druk staan en activeert de verliezen volledig
- De aansluiting tussen het geldende tarief en de werkelijke belastingdruk geeft geen goed beeld van de structurele en incidentele oorzaken van de afwijkingen

Diverse items

4 jaarrekeningen

- Verwerking van beëindigingsvergoeding bij tussentijdse opzegging van huurcontract over resterende looptijd van het opgezegde contract
- Accountant neemt voorbehoud in verklaring op
- De op aandelen gebaseerde beloningen van key management worden niet vermeld in de toelichting. Kosten zijn circa 50% van de beloning
- Post liquide middelen is >20% balanstotaal, waarvan groot deel gewaardeerd op amortised cost. In overzicht financiële instrumenten op basis van fair value worden ze opgenomen in kolommen level 1 en level 2
- Bij Company Reporting roept dit vragen op
- Emissiekosten 5% van het resultaat ten onrechte in winst- en verliesrekening verwerkt

Samenvatting en conclusie

- Materieel belang in de jaarrekening is een belangrijk actueel onderwerp
- Enkele fouten worden veroorzaakt door verschil van inzicht over de toepassing van IFRS
- Ten minste één mededeling per jaarrekening heeft betrekking op een materiële fout
- 2/3 deel van de ondernemingen heeft naar aanleiding van meerdere fouten mededelingen gehad
- Het aantal mededelingen bedraagt gemiddeld 3,3 per jaarrekening